

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน

5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สังกัดโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 7

ปริญญานิพนธ์

ของ

ทศพร กาญจนากาศ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2528

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยความกรุณาอย่างสูงของ ดร. เกษม บุญอ่อน และรองศาสตราจารย์ ดร. จรุง คุณมี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญชม ศรีสะอาด และรองศาสตราจารย์ สมนิติ มหารศ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำในด้านแบบสอบถาม

ขอบคุณ ครู และผู้ปกครอง รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนดีเป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี และอาจารย์ประทวน สร้อยทองพงศ์ ที่กรุณาอัดสำเนาแบบสอบถามให้

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ อาจารย์ใหญ่ฉวี สังกา ที่ได้กรุณาช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ทศพร กาญจนากาศ

การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน

5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 7

การศึกษาค้นคว้านี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองในเขตการศึกษา 7 เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติของนักเรียนที่ปฏิบัติจริงและควรจะปฏิบัติ เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามของนักเรียนที่ปฏิบัติจริงและควรจะปฏิบัติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นครู 300 คน ผู้ปกครอง 600 คน โดยใช้วิธีสุ่มหลายระดับ (Multi - Stages Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีค่าความเชื่อมั่น ส่วนที่ปฏิบัติจริง .9450 และส่วนที่ควรจะปฏิบัติ .8840 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ Mean และ t - test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.7070 - 3.3207$) สำหรับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ควรจะปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 4.0415 - 4.3024$)
2. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ค่านิยมประการที่ 1 (มีความรับผิดชอบ $\bar{x} = 3.9683$) ค่านิยมประการที่ 3 (เคารพกฎหมาย มีระเบียบวินัย $\bar{x} = 3.7925, 3.6811$) ค่านิยมประการที่ 4 ($\bar{x} = 3.6629$) และค่านิยมประการที่ 5 ($\bar{x} = 3.6477$) สำหรับค่านิยมประการที่ 1 (ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ $\bar{x} = 3.4233, 3.4124$) และค่านิยมประการที่ 2 ($\bar{x} = 3.3976$) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนค่านิยมที่นักเรียนควรจะปฏิบัติผู้ปกครองเห็นว่าอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 4.0744 - 4.4131$) ทั้ง 5 ประการ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง ปรากฏว่า

3.1 ค่านิยมที่ปฏิบัติจริงผู้ปกครองให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ค่านิยมที่ควรจะเป็นปฏิบัติผู้ปกครองให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าครู เฉพาะค่านิยมประการที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่านิยม ประการที่ 1, 3, 4, 5 ผู้ปกครอง และครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองที่มีต่อค่านิยมที่ปฏิบัติจริง และควรจะเป็นปฏิบัติ ปรากฏว่า

4.1 ครูให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่ควรจะเป็นปฏิบัติอยู่ในระดับที่สูงกว่า ค่านิยมที่ปฏิบัติจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นคุณลักษณะ "ซื่อสัตย์สุจริต" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมประการที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ผู้ปกครองให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่ควรจะเป็นปฏิบัติอยู่ในระดับที่ สูงกว่าค่านิยมที่ปฏิบัติจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ค่านิยมประการที่ 5 "มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์" และคุณลักษณะ "การเคารพกฎหมาย" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของค่านิยมประการที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE BEHAVIORS OF SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS IN THE GOVERNMENT
SECONDARY SCHOOLS TOWARD THE 5 BASIC VALUES : A STUDY OF
TEACHERS' AND PARENTS' OPINIONS
IN EDUCATIONAL REGION 7

AN ABSTRACT

BY

TOSAPORN KARNCHANAKAS

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

October 1985

THE BEHAVIORS OF SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS IN THE GOVERNMENT
SECONDARY SCHOOLS TOWARD THE 5 BASIC VALUES : A STUDY OF TEACHERS'
AND PARENTS' OPINIONS IN EDUCATIONAL REGION 7

The purpose of this study was to determine the behaviors
of senior high school students in the government secondary schools
toward the 5 basic values.

A sample of 300 secondary school teachers and 600 parents
was randomly selected from the government secondary schools in
Educational Region 7. The Questionnaire was constructed by the
researcher to ascertain actual behaviors with .9450 expected .8840
The data was then analyzed by using the Mean and t-test.

The results were as follows:

1. The teachers' opinions concerning the actual behaviors
of senior high school students toward the 5 basic values were in
the middle in the range ($\bar{X} = 2.7070 - 3.3207$). The expected
behaviors were in the higher range ($\bar{X} = 4.0415 - 4.3024$).

2. The parents' opinions concerning the actual behaviors
of senior high students toward the 5 basic values were in the
higher range as follows: basic value 1 (to be responsible $\bar{X} = 3.9683$)
basic Value 3 (a respectfulness of law, to have order $\bar{X} = 3.7925$,
3.6811), basic value 4 ($\bar{X} = 3.6629$) and basic balue 5 ($\bar{X} = 3.6477$)
However basic value 1 (to be diligent. to be self-reliant
 $\bar{X} = 3.4233$, 3.4124) and basic value 2 ($\bar{X} = 3.3976$) were in the middle
range. All the expected behaviors were in the higher range.
($\bar{X} = 4.0744 - 4.4131$)

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	✓ สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษา	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	6
	ความสำคัญของค่านิยม	6
	ความหมายของค่านิยม	7
	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ	8
	ประเภทของค่านิยม	8
	การเกิดค่านิยม	12
	การปลูกฝังค่านิยม	14
	พัฒนาการค่านิยม	16
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
	บทสรุป	20
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	21
	ประชากร	21
	กลุ่มตัวอย่าง	21

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	23
วิธีการรวบรวมข้อมูล	24
วิธีจัดกระทำข้อมูล	24
การวิเคราะห์ข้อมูล	25
สถิติที่ใช้ในการอภิปราย	26
รูปแบบการวิจัย	30
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	33
สัญลักษณ์และอักษรร่วมที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ลำดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยม	
พื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	
ที่ปฏิบัติจริง	34
ลำดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยม	
พื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	
ที่ควรปฏิบัติ	35
ลำดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยม	
พื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	
ที่ปฏิบัติจริง	36
ลำดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยม	
พื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ควร	
จะปฏิบัติ	37

✕ เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริง	38
เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ที่ควรจะปฏิบัติ	40
เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยม พื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริงและควรจะปฏิบัติ	41
เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริง และควรจะปฏิบัติ	42
5 บทย่อ สรุป วิเคราะห์ผล และข้อเสนอแนะ	44
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	44
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	44
กลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า	46
ข้อเสนอแนะ	54
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	54

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 7 จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและโรงเรียนที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง	22
2	แสดงจำนวนครูและผู้ปกครองในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และจำนวนครูและผู้ปกครอง	23
3	แสดงลำดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยม พื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริง	35
4	แสดงลำดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยม พื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ควรจรรยาบรรณ	36
5	แสดงลำดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริง	37
6	แสดงลำดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ที่ควรจรรยาบรรณ	38
7	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริง	39

3	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ที่ควรจะปฏิบัติ	40
9	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยม พื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริง และการจะปฏิบัติ	41
10	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริง และการจะปฏิบัติ	43

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แสดงกระบวนการเกิดค่านิยมในสังคมในแนวความคิดของ
 เมธี ปิณฑนันท์ 12
- 2 แสดงกระบวนการเกิดค่านิยมในแนวความคิดของ สุวโรช บัวศรี 13
- 3 แสดงกระบวนการเกิดค่านิยมในแนวความคิดของ พาร์เมอร์ 14

ภูมิหลัง

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่ประเทศไทยประสบอยู่ในปัจจุบัน คือปัญหาความจริงทางวัตถุและจิตใจไม่สมดุลกัน ความจริงด้านวัตถุมักจะล้ำหน้าความจริงทางจิตใจ ซึ่งเกิดจากการเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชากรถูกบีบกันให้แสวงหาและค้นร่นในการหาเลี้ยงชีพจึงทำให้เกิดการเอาัดเอาเปรียบทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้การรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติมาใช้โดยไม่มีการคัดแปลง การถือคตินิยมตามแบบตะวันตก วิทยุเน็ยมแต่งกายแบบชาวต่างชาติ ตลอดจนคนไทยนิยมใช้ผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือวัตถุนะทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการวิไลหาอาชญากรรม ยาเสพติด การฉ้อราษฎร์บังหลวง ขาดระเบียบวินัย ไม่เคารพกฎหมาย สิ่งเหล่านี้หากไม่มีการป้องกันและแก้ไข สังคมก็จะหาความสงบสุขได้ยากยิ่งและยังเป็นการสกัดกั้นความเจริญก้าวหน้าของชาติอีกด้วย

จากปัญหาดังกล่าวสิ่งที่จะใช้แก้ไขได้วิธีหนึ่งคือ การปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่ประชาชน ซึ่งค่านิยมเป็นแกนของวัฒนธรรมและเป็นพลังผลักดันให้คนมีพฤติกรรมโน้มเอียงไปทางใดทางหนึ่ง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความจริงหรือความเสื่อมของสังคม (ฉวีวรรณวรรณประเสริฐ 2522 : 39 - 40) ดังนั้นการจะให้คนในชาติมีพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์จะต้องสามารถเปลี่ยนแปลงค่านิยมในระดับพื้นฐานให้สอดคล้องกับคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ให้ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน (ทองเคื่อน พันธุมนาวัน และ เพ็ญแข ประจวบจันต 2520 : 4)

จากความสำเร็จของค่านิยมดังกล่าว รัฐบาลได้พยายามปลูกฝังค่านิยมด้วยการใช้คำขวัญกระตุ้นจิตใจและโฆษณาทางสื่อสารมวลชน ตลอดจนการตั้งคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่วัฒนธรรมและค่านิยม ส่วนในด้านการศึกษานั้นได้มีการจัดหลักสูตรเพื่อสนองนโยบายรัฐบาล ซึ่งเห็นได้จากการกำหนดจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษา

กลุ่มบุคคลสำคัญในเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้การปลูกฝังค่านิยม โดยตรงคือนักเรียน ประกอบกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังก้าวเข้าสู่ผู้ใหญ่ จึงอยู่ในช่วงวิกฤตในการเลือกตัดสินใจในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา อาชีพ สังคม และการดำเนินชีวิต (ประมวญ ดิฉันทินัน 2520 : 101) และเป็นวัยที่จะเป็นกำลังอันสำคัญของชาติบ้านเมืองในอนาคต ดังนั้นความสนใจของการศึกษาในครั้งนี้ จึงอยู่ที่ว่าพฤติกรรมของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในความคิดเห็นของผู้ใกล้ชิด นักเรียนมากที่สุดคือ ผู้ปกครองและครู สอดคล้องกับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการหรือไม่ ถ้ายังไม่สอดคล้องทั้งผู้ปกครองและครูมีความคิดเห็นว่ามันนักเรียนในระดับนี้ควรจะมีพฤติกรรมติดตัวอย่างไร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ปฏิบัติจริง
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ควรจะมีปฏิบัติ
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ปฏิบัติจริงและที่ควรจะมีปฏิบัติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางส่งเสริมและปรับปรุงการปฏิบัติตนเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปฏิบัติจริงแตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ควรจะมีปฏิบัติแตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปฏิบัติจริงและที่ควรจะมีปฏิบัติแตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปฏิบัติจริงและที่ควรจะมีปฏิบัติแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. กลุ่มประชากร ได้แก่ ครูและผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 7 ปีการศึกษา 2527
3. ตัวแปรที่จะศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรต้น คือ สถานภาพของผู้ตอบ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ครูและผู้ปกครอง
 - 3.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ค่านิยมที่ปฏิบัติจริง หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือเป็นอยู่ในค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ
2. ค่านิยมที่ควรจะมีปฏิบัติ หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่ต้องการให้มีหรือให้เกิดขึ้นในค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

3. เขตการศึกษา 7 หมายถึง เขตการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดกำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคันถ์ว่า

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคันถ์ว่าแบ่งเป็น 9 ลำดับ ดังนี้

1. ความสำคัญของค่านิยม
2. ความหมายของค่านิยม
3. ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ
4. ประเภทของค่านิยม
5. การเกิดค่านิยม
6. การปลูกฝังค่านิยม
7. การพัฒนาค่านิยม
8. งานวิจัยเกี่ยวกับค่านิยม
9. บทสรุป

1. ความสำคัญของค่านิยม

เรามีความเชื่อว่าค่านิยมมีความสำคัญเป็นอันมากต่อพฤติกรรมมนุษย์ เพราะเป็นพลังผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมในมโนะเจียมในทางใตทางหนึ่งและเป็นตัวแปรที่สำคัญในการชักนำให้สังคมเปลี่ยนแปลงก้าวหน้า หรือถ่วงรั้งให้สังคมเปลี่ยนแปลงช้าหรือชงักงัน ค่านิยมของแต่ละคนจะสั่งสมมาตั้งแต่เกิดจากกระบวนการทางสังคม การอบรมสั่งสอน ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อในสังคมนั้น ๆ ดังนั้นถ้าสามารถปลูกฝังค่านิยมที่คิงงามเหมาะสมกับความต้องการของสังคมได้ พฤติกรรมของสมาชิกในสังคมก็จะเป็นไปตามที่สังคมปรารถนา

พันส หันนาคินทร มีความเห็นว่าค่านิยมเป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะบ่งชี้ว่าเราจะประพฤดิหรือปฏิบัติตัวอย่างไร หังต่อตนเองและสังคม (พันส หันนาคินทร 2526 : 16) ซึ่งบางครั้งค่านิยมก็แสดงออกให้เห็นจากการปฏิบัติ เราจึงอาจมองค่านิยมของสังคมจากการเลือก ความสนใจ การปฏิบัติ การคิด การเขียน และอื่น ๆ (ประวิทย์ ชูกำแหง 2522 : 16) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ อานนท์ อาภาภิรม ที่ว่าพฤติกรรมหรือ

คนยกย่องบูชา คำนิยามมิได้เป็นเรื่องของถูกหรือผิด แต่ยังรวมมั่งเจือปนไขว้าง ๆ ที่เป็น
เครื่องนำพฤติกรรมในชีวิตของคนเราอีกด้วย (สมาน ซาลีเกรือ 2523 : 8)

พนัส หันนาคินทร์ อธิบายว่า คำนิยาม หมายถึง การยอมรับนับถือและพร้อมที่จะ
ปฏิบัติตามคุณค่าที่คนหรือกลุ่มคนมีอยู่ต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ ความคิด อุดมคติ รวมทั้ง
การกระทำทางด้านเศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม และสุนทรียภาพ ทั้งนี้โดยให้ทำการประเมิน
ค่าจากทัศนะต่าง ๆ โดยถี่ถ้วน รอบคอบแล้ว (พนัส หันนาคินทร์ 2526 : 18)

คำนิยาม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่บุคคล กลุ่มคน หรือสังคมเรารณายอมรับว่าเป็น
สิ่งที่พึงงามพร้อมที่จะปฏิบัติตาม ซึ่งคำนิยามอาจเป็นวัตถุ ความคิด วิธีการดำเนินชีวิตของแต่ละ
คน แต่ละกลุ่ม และของสังคม

3. คำนิยามพื้นฐาน 5 ประการ

คำนิยามพื้นฐาน 5 ประการ เกิดจากการที่คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้
ทำการวิจัยจากประชาชนทั่วประเทศ พบว่าการที่ชาติจะพัฒนาให้ดีขึ้นประชาชนภายในชาติ
จะต้องรู้จักการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม รวมทั้งช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง
อันเป็นพื้นฐานแห่งความมั่นคงของชาติ ดังนั้นเพื่อให้ประชาชนมีหลักปฏิบัติ คณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ โดยนิพนธ์เอกเปรม หิตสุลลันท์ เลขาธิการรัฐมนตรี จึงประกาศคำนิยาม
พื้นฐาน 5 ประการ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2525 ดังนี้

1. พึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. ประหยัดและออม
3. มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
4. ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
5. มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

4. ประเภทของคำนิยาม

แนวคิดในเรื่องประเภทของคำนิยามนั้น มีนักวิชาการได้เสนอความคิดไว้หลาย
แนวคิดด้วยกัน ในแนวคิดของ เต็มสิริ บุญยสิงห์ แบ่งคำนิยามออกเป็น 2 ประเภท คือ

(รุ บุญยสิงห์ 2526 : 39)

1. ค่านิยมทางบวก เป็นค่านิยมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

2. ค่านิยมทางลบ เป็นค่านิยมที่นำความเสื่อมเสีย และความเสียหายมาสู่ผู้ปฏิบัติ และส่วนรวม

หัตยา สายหู ได้แบ่งค่านิยมออกเป็น 3 ประเภท คือ (หัตยา สายหู 2521 : 101 - 102)

1. ค่านิยมส่วนตัวหรือเฉพาะบุคคล (Personal Values) เช่น การพึ่งตนเอง การถือประโยชน์ส่วนตัว เป็นต้น

2. ค่านิยมของกลุ่มหรือเฉพาะกลุ่ม (Group Values) เช่น การประสานประโยชน์กับกลุ่ม การเคารพมติในกลุ่ม

3. ค่านิยมของคนในสังคมหรือค่านิยมรวม (Societal Values) เช่น การรักษาระเบียบวินัย การเคารพรักใคร่ผู้อื่น ความมีศีล

เอกวิทย์ ณ ถลาง ได้แบ่งค่านิยมไว้ 3 ประเภท คือ (เอกวิทย์ ณ ถลาง 2515 : 54)

1. ค่านิยมร่วม (Cultural Universal) เป็นสิ่งที่ทุกคนยึดถือตรงกันเป็นสากล ใครทำผิดถือว่าผิดเหล่า ถูกเฟื่องเลี้ยง

2. ค่านิยมจำเพาะ (Cultural Specialty) เป็นสิ่งที่คนกลุ่มน้อยบางกลุ่มในสังคมยอมรับแบบอย่างความเชื่อถือในเฉพาะกลุ่มน้อย

3. ค่านิยมที่เป็นทางเลือก (Cultural Alternative) เป็นค่านิยมที่เป็นทางเลือกหรือทางเลือก ซึ่งสัมพันธ์กับค่านิยมที่เป็นสากล เช่น การหากันหยีสัวมาขอมาให้ถือเป็นค่านิยมที่เป็นทางเลือก

จาโรไลแมค แบ่งค่านิยมเป็น 2 ประเภท คือ (Jarolimek. 1977 : 66 - 67)

1. ค่านิยมโดยทั่วไป (General Values) ซึ่งเป็นค่านิยมที่บุคคลในสังคมส่วนใหญ่มักถือยกย่องว่าเป็นค่านิยมที่พึงประสงค์ และเป็นแนวปฏิบัติเพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข เช่น ค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม

2. ค่านิยมส่วนบุคคล (Personal Values) เป็นค่านิยมที่แต่ละบุคคลยึดถือ ซึ่งบุคคลแต่ละคนจะมีค่านิยมที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรอบของครอบครัวโรงเรียน

6. ค่านิยมทางศาสนา (Religious values)

ยึดถือในศาสนา สิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือจุดหมายอันสูงสุดในจักรวาล

หรือพื้นฐานทางวัฒนธรรม เช่น ค่านิยมเกี่ยวกับการซื้อ การทำงาน

ฟิลส์ กล่าวถึงค่านิยมไว้ดังนี้ (สมบัติ มหากร 2521 : 80 - 83 อ้างอิงมาจาก Feial. 1950 : 41)

1. ทฤษฎีฝ่ายทดลองของค่านิยม (The Experimentalist Theory of Values) เชื่อว่าใครสามารถพิสูจน์การตัดสินใจเกี่ยวกับค่านิยมได้ก็เหมือนกับคนสามารถพิสูจน์ความจริงได้

2. ทฤษฎีด้านอารมณ์ (Emotive Theories of Values) กล่าวกันว่ารูปแบบหรือวัตถุไม่ได้เป็นการกระทำของสิ่งนั้น ๆ เพราะสิ่งที่กล่าวถึงเป็นเพียงเจตคติเท่านั้น หรืออาจจะเป็นเพราะสภาพทางวัฒนธรรมที่ยึดถือมานานจึงทำให้เกิดการคล้อยตามคนส่วนใหญ่

สเปรงเกอร์ นักปรัชญาชาวเยอรมันได้จำแนกลักษณะค่านิยมที่สำคัญของมนุษย์ว่ามี 6 ประเภท โดยที่คนส่วนมากมักจะมีค่านิยมเหล่านี้หนึ่งหรือสองประเภทที่เด่นชัดกว่าประเภทอื่น ๆ (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา 2523 : 13 อ้างอิงมาจาก Speranger. 1971 : 30) ดังนี้

1. ค่านิยมทางทฤษฎีหรือวิชาการ (Theoretical value) ได้แก่ ความนิยมศึกษา ความรู้ ความจริง เหตุผล และการรวบรวมวิธีการตามความรู้

2. ค่านิยมทางเศรษฐกิจ (Economic value) เป็นค่านิยมที่ทำให้บุคคลแสวงหาประโยชน์ ทรัพย์สินและความมั่งคั่ง

3. ค่านิยมทางสุนทรียภาพ (Aesthetic value) เกี่ยวข้องกับความรื่นรมย์ หึงพอใจในความงาม รูปแบบและความเหมาะสมกลมกลืนในลักษณะต่าง ๆ

4. ค่านิยมทางสังคม (Social value) ได้แก่ความรักเพื่อนมนุษย์ ความต้องการช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่เพื่อนมนุษย์

5. ค่านิยมทางการเมือง (Political value) คือความนิยมอำนาจอิทธิพล และชื่อเสียง

6. ค่านิยมทางศาสนา (Religious value) ได้แก่ ความเชื่อและความยึดถือในศาสนา สิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือจุดหมายอันสูงสุดในจักรวาล

โรคิช นักจิตวิทยาผู้มีบทบาทสำคัญในการขยายขอบข่ายการวิจัยเกี่ยวกับค่านิยม ออกไปอย่างกว้างขวาง ได้ให้ความหมายของค่านิยมว่าเป็นความเชื่ออย่างหนึ่งที่มีลักษณะ ยืนยงถาวรซึ่งเป็นแนวทางประพฤติสมการจะยึดถือปฏิบัติมากกว่าเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น โรคิช แบ่งค่านิยมออกเป็น 2 ประเภทคือ (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา 2523 : 14 อ้างอิงมาจาก Rokeach, 1960 : 43)

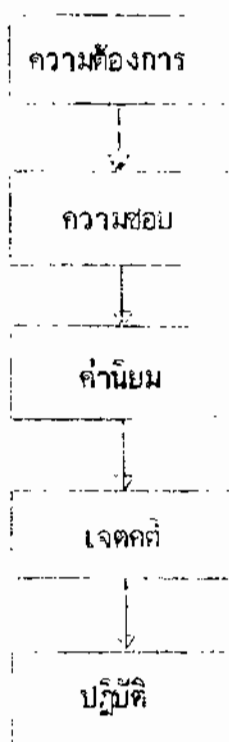
1. ค่านิยมที่เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เรียกว่า "ค่านิยมวิถีปฏิบัติ" (Terminal Values) เช่น ใจกว้าง ทะเยอทะยาน ปลอดภัย ร่ำรวย สะอาด เอื้อเฟื้อ สร้างสรรค์ มีสติปัญญา เป็นต้น
 2. ค่านิยมที่เป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิต เรียกว่า "ค่านิยมจุดหมายปลายทาง" ความรู้สึกประสบผลสำเร็จ การได้รับความยกย่องในสังคม เป็นต้น
- ความแตกต่างของค่านิยมทั้ง 2 ประเภท อยู่ในกลุ่มหนึ่งเป็นจุดหมายปลายทาง มีศูนย์รวมอยู่ที่บุคคลหรือสังคม เช่น ความสุขสบายใจ ส่วนค่านิยมที่มีจุดรวมอยู่ที่สังคม เช่น การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ความมั่นคงของชาติ
- สำหรับค่านิยมวิถีปฏิบัติมี 2 จุดรวมเช่นกัน คือศูนย์รวมหนึ่งอยู่ที่ศีลธรรม และอีก ศูนย์รวมหนึ่งเป็นความสามารถ ซึ่งทั้ง 2 ประการหากบุคคลปฏิบัติไม่บรรลุผลจะรู้สึกไม่สบายใจ

นอกจากนี้โรคิช ยังได้ให้แนวทางเกี่ยวกับธรรมชาติของค่านิยมมนุษย์ไว้ 5 ประการ คือ (สุนทร โคมิน และสนิท สัมภการ 2522 : 12 อ้างอิงมาจาก Rokeach, 1960 : 44)

1. จำนวน "ค่านิยม" ที่แต่ละคนมีนั้นจะมีอยู่ไม่มากนัก และอยู่ในข่ายที่จะรับและศึกษาได้
2. ความแตกต่างของ "ค่านิยม" จะแสดงออกตามระดับ
3. ค่านิยมต่าง ๆ สามารถจะนำมาจัดรวมกันเข้าเป็นหมวดค่านิยมได้
4. ค่านิยมของมนุษย์สามารถสืบสาวไปถึงวัฒนธรรม สังคม และสถาบันสังคมต่าง ๆ ไปจนถึงบุคลิภาพได้

สวโรช บัวศรี กล่าวว่า การศึกษาเล่าเรียนและการเรียนรู้เ็นควรเริ่มที่ความจำเป็น (Need) หรือความต้องการ (Desire) ก่อนจึงจะได้ผลดี ถ้ายังไม่มีหรือเห็นความจำเป็นเด่นชัดย่อมจะเรียนด้วยความเบื่อง่าย เมื่อเกิดความจำเป็นแล้ว ต่อไปก็จะเกิดความรัก (Proference) หรือความสนใจศึกษามา ความชอบนี้จะกระตุ้นให้เกิดความฝันหรือเข้าใจคุณค่ากลายเป็นค่านิยม (Value) ขึ้นมา ค่านิยมที่ก่อตัวระยะเวลาหนึ่งก็เข้ามามีผล (Fixed Value) ก็ย่อมจะกระตุ้นให้เกิดความพร้อมที่จะกระทำอยู่ในใจนี้เรียกว่าเจตคตินั่นเอง ถ้าเขียนรูปจะได้ดังนี้ (สวโรช บัวศรี 2524 : 5)

ภาพประกอบ 2 แสดงกระบวนการเกิดค่านิยมในแนวความคิดของ สวโรช บัวศรี

ส่วน ฟาร์เมอร์ กล่าวว่า การสอนค่านิยมสามารถแบ่งได้ 3 ระดับ ซึ่งจะต้องใช้สื่อให้นักเรียนประเมินค่าด้วยตนเองว่าจะยอมรับเป็นค่านิยมส่วนบุคคลหรือไม่ (Farmer. 1983 : 53)

ภาพประกอบ 3 แสดงกระบวนการเกิดค่านิยมในแนวทฤษฎีของ พาร์เมอร์

โดยสรุปแล้ว กระบวนการเกิดค่านิยมจะประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 3 ประการคือ การเรียนรู้ เจตคติ และพฤติกรรมที่แสดงออก

6. การปลูกฝังค่านิยม

ค่านิยมเป็นแนวความคิดที่บุคคลแต่ละคนยอมรับ และใจที่จะเลือกไปเป็นแนวปฏิบัติ การปลูกฝังและส่งเสริมค่านิยมที่พึงประสงค์จะทำให้โดยการอบรมสั่งสอน ทั้งด้วยเหตุผล และวิธีการบังคับ การให้ประชาชนปฏิบัติจนเคยชินก็จะติดเป็นนิสัยที่ต่อไป

เมธี บิสันตานนท์ ได้ให้วิธีปลูกฝังและส่งเสริมค่านิยมไว้ดังนี้ (เมธี บิสันตานนท์ 2526 : 44)

1. วิธีแบบของศีลธรรม (Moralizing) เป็นวิธีการปลูกฝังและส่งเสริมโดยตรงคือ ใช้การถ่ายทอดจากประสบการณ์
2. วิธีการแบบตามสบาย (Laissez-faire) เป็นวิธีการถ่ายทอดค่านิยมโดยยึดหลักว่า "ไม่มีค่านิยมอะไรถูกต้องสำหรับทุกคน บุคคลจะเชื่อและปฏิบัติตามค่านิยมของตนเอง" ผู้ปลูกฝังจึงปล่อยให้เยาวชนกระทำอะไรก็ได้ตามต้องการ และเชื่อว่าผลที่เกิดขึ้นย่อมจะถูกต้องและเหมาะสม

3. วิธีการสร้างหรือให้แบบอย่าง (Modeling) โดยการกำหนดแบบอย่างให้ถึงจุดใจเขาวชน และถือว่าเขาวชนที่มาเกี่ยวข้องกับตจะมีเหตุการณ์ตามแบบอย่าง

ทวีป อภิสิตี กล่าวว่า ค่านิยมสามารถจะทำให้กระจ่างโดยวิธีการดังต่อไปนี้ (ทวีป อภิสิตี 2526 : 37)

1. ขั้นการให้ความรู้ โดยให้บุคลากร วีทีโอ แล้วใช้คำถามทำให้ผู้เรียนวิเคราะห์และตัดสินใจในตอนท้าย
 2. ขั้นการให้ผู้เรียนวิเคราะห์และตัดสินใจทางเลือกด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนวิเคราะห์หาเหตุผลด้วยตนเองแล้วจดบันทึกไว้
 3. ขั้นการวิเคราะห์และตัดสินใจทางเลือก เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติโดยกลุ่มผู้เรียนให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 5 - 7 คน เพื่ออภิปรายอย่างกว้างขวาง ก่อนสรุปเพื่อเป็นแนวปฏิบัติ
 4. การอภิปรายกลุ่มใหญ่ การปรับความคิด การตัดสินใจของแต่ละคนให้สอดคล้องกับทางเลือกและการตัดสินใจของกลุ่มใหญ่
 5. ขั้นตอนการนำความคิด ทางเลือกหรือข้อตกลงที่กลุ่มใหญ่ออมรับกันไปสู่การปฏิบัติ
- วีระ บำรุงรักษ์ อธิบายว่าการจะปลูกฝังให้ค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการบังเกิดผลอย่างจริงจังจะต้องสอดแทรกไว้ในการสอนและกิจกรรมทุกครั้งโดยไม่มีการบังคับให้ปฏิบัติตาม แต่ต้องชี้แจงเหตุผลให้เข้าใจ ให้เขาเห็นคุณค่าและขอรับรองให้ช่วยกันลด ละ และเลิก สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมชุดนี้ (วีระ บำรุงรักษ์ 2525 : 37)

เสรีพรพงษ์ วรรณภก กล่าวว่า การปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องให้แก่เด็กโดยวิธีแห่งปัญญา ต้องกระทำดังนี้ (เสรีพรพงษ์ วรรณภก 2524 : 63)

1. จัดสภาพให้เด็กมีโอกาสฝึกหัดเลือกและตัดสินใจอย่างเสรี
2. เสริมกำลังใจที่จะให้เด็กมีความภูมิใจและมั่นใจในสิ่งที่ตนเลือก
3. สนับสนุนให้เด็กนำการเลือกนั้นไปปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสนองจุดหมาย

อันึ่งประสงศ์

นพพร พานิชสุข มีความเห็นว่า การสร้างค่านิยมจะต้องอบรมปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อให้เกิดเป็นนิสัยที่ดีติดตัว ดังนั้นสถาบันแรกที่จะอบรมสั่งสอนคือ สถาบันครอบครัว ซึ่งบิดา มารดาควรเป็นบทบาทสำคัญในการให้เด็กเกิดความรู้สึก และมีความพึงประสงค์ (นพพร พานิชสุข 2525 : 11 - 14)

วิชัย วงษ์ใหญ่ กล่าวว่า ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะค่านิยมอาจกระทำได้ดังนี้ (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2526 : 14)

1. สร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งจะเป็นรากฐานของความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
2. ให้ตัวอย่างหรือแนะตัวแบบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงวัเคราะห์
3. ผักวิเคราะห์ สรุป อธิบาย และประเมินค่าจากสิ่งที่ได้ศึกษาอย่างมีเหตุผล
4. ให้แรงเสริมและสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
5. ผลของการปฏิบัติจะทำให้เกิดความรู้สึก อันจะเป็นคุณลักษณะและค่านิยมในตัวผู้เรียนต่อไป

จากแนวความคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการปลูกฝังค่านิยมนั้นสามารถที่จะกระทำได้หลายวิธีด้วยกัน ซึ่งทั้งหมดสรุปได้ว่า ในการปลูกฝังค่านิยมนั้นจะต้องมีการอบรมสั่งสอน ให้ตัวอย่าง และแรงเสริม รวมทั้งให้เหตุผล หรือให้ผู้ที่ได้รับ การปลูกฝังนั้นสามารถวิเคราะห์หาเหตุผลแห่งความเชื่อด้วยตนเอง เพื่อตัดสินใจนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

7. พัฒนาการค่านิยม

ค่านิยมเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งค่านิยมจะเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ จากสถาบันครอบครัว และสถาบันอื่น ๆ ในสังคมที่ยัง และ แมค กล่าวว่า ค่านิยมเกิดจากกระบวนการสังคมประกิต (Socialization) การที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) กับคนอื่น ๆ ทำให้บุคคลสร้างสมค่านิยมของตนเองขึ้น (Young and Mack. 1959 : 70) เมื่อบุคคลโตขึ้นและมีประสบการณ์จากกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมมากขึ้นก็จะสามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลง

ค่านิยม ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน แต่เราจะพบว่าคนจะให้ความสำคัญแก่ค่านิยม บางอย่างมากกว่าอีกอย่างหนึ่ง ทำให้สามารถตัดสินใจ เลือกค่านิยมใหม่ที่มีสอดคล้องกับบรรทัดฐาน ของสังคม

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าค่านิยมเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ประสบการณ์ และการได้รับการปลูกฝังของแต่ละคน

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อาจจะเห็นได้ว่าประเทศไทยเพิ่งตระหนักถึงความสำคัญของค่านิยมไม่นาน นี้เอง จึงพบว่ามีผลงานที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมไม่มากนัก ดังปรากฏต่อไปนี้

ปี พ.ศ. 2521 อรพันธ์ บุญประสิทธิ์ ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร กลุ่ม ตัวอย่างเป็นครู ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 250 คน และผู้บริหารจาก โรงเรียนดังกล่าวกว่า จำนวน 250 คน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่ครูและผู้บริหารต้องการ คือ การหลีกเลี่ยงยาเสพติดทุกชนิด การตั้งใจเรียนและทำงานสม่ำเสมอ การซื่อตรงต่อตนเอง ความภาคภูมิใจในตัวเอง การตระหนักถึงความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งครูและผู้บริหารแสดงความคิดเห็นไว้ว่า พฤติกรรมการศึกษาเสพติดเกิด จากการขาดความรัก ความอบอุ่นจากบิดา มารดา วิธีที่ควรจะใช้แก้ไขคือ การปลูกฝังพฤติกรรม โดยผู้ใหญ่เป็นแบบอย่าง รวมทั้งสถาบันทางสังคมควรให้ความร่วมมือในการปรับปรุงพฤติกรรม ของเยาวชนอย่างจริงจัง (อรพันธ์ บุญประสิทธิ์ 2521 : 95 - 101)

ปี พ.ศ. 2521 สมบัติ มหารศ และคนอื่น ๆ ได้ทำการวิจัยค่านิยมที่ควรคงไว้ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคม คุณทริยศาสตร์ สัมปัญญา ศาสนา การประหยัด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป ซึ่งมีภูมิลำเนาทั้งในและนอกเขตเทศบาล ในและนอกเขตสุขาภิบาล กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 1,358 คน พบว่า ผู้หญิงปรารถนาให้คงค่านิยมต่าง ๆ ไว้มากกว่าผู้ชาย ส่วน ในด้านศาสนานั้น หญิงและชายเห็นว่าควรจรรโลงศาสนาให้เป็นสมบัติคู่บ้านเมือง และเป็น

ที่ภาคภูมิใจว่าชาวภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่ว่าจะเบียดเบียน มีความจงรักภักดีต่อชาติและ
พร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาชาติบ้านเมือง รวมทั้งการป้องกันประเทศ (สมบัติ
มหารศ และคนอื่น ๆ 2521 : 74 - 77)

ปี พ.ศ. 2522 ธีระวรณ อามระธิษ ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยม
ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร 10 ลักษณะ คือ
ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูต่อเวที ความระเบียบวินัย ความเสียสละ
ความเอื้อเฟื้อ ความยุติธรรม ความอดุสาหะ การประหยัดและการออมทรัพย์ การเคารพ
วาจาสุภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนสาธิต
รวม 6 โรงเรียน จำนวน 445 คน เป็นชาย 206 คน หญิง 239 คน ผลการวิจัย พบว่า
นักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มี
ความเห็นด้วยกับค่านิยมทางจริยธรรม 10 ประการ อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ (ธีระวรณ
อามระธิษ 2522 : บทคัดย่อ)

ปี พ.ศ. 2523 คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำการ
วิจัยเกี่ยวกับค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทยทั่วประเทศขึ้น และสามารถกำหนดค่านิยมที่มี
ความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนต่อการปลูกฝังแก่เยาวชนและประชาชนชาวไทยได้ 9 ประการ
ซึ่งได้แก่ (นาตยา ภัทรแสงไทย 2524 : คำนำสำนักพิมพ์)

1. การประหยัดและการประมาณตนเพื่อการดำรงชีวิตที่เรียบง่าย
2. ความมุ่งมั่นทำงานเพื่องาน โดยตระหนักว่างานคือชีวิต
3. การให้ความรู้และการใช้สติปัญญาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
4. ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน เคารพสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
5. ความสามัคคีและความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนที่มีต่อสังคม โดยการ
กระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อหมู่คณะ และไม่ทำตนให้ผู้อื่นเดือดร้อน
6. การรักษาความเป็นเอกราชของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นคนไทย
รักไทย นิยมไทย ยินดีเสียสละเพื่อชาติแผ่นดินด้วยชีวิต
7. การยึดมั่นในศาสนาธรรม เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิต

8. การเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ กฎเกณฑ์ และระเบียบแบบแผน โดยเคร่งครัด เพื่อความสงบสุขของสังคม

9. การเคารพตนเอง พึ่งตนเอง และไม่ย่อท้อต่อปัญหาชีวิต

ปี พ.ศ. 2524 ชฎาพร พิชัยเรฐิร ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในเรื่องการรักษาอิสระ ความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย การเคารพอาวุโส การถือพรตถือพวก การตรงต่อเวลา การประหยัด การนิยมไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล 4 โรงเรียน โรงเรียนราษฎร์ 4 โรงเรียน จำนวน 800 คน พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมเหมือนกันในเรื่อง การเคารพอาวุโส การนิยมไทย การถือพรตถือพวก การตรงต่อเวลา และการประหยัด แต่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการยอมรับในเรื่อง ความอิสระ ความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย การบำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์และการพึ่งตนเอง มากกว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชฎาพร พิชัยเรฐิร 2524 : บทคัดย่อ)

ในปี พ.ศ. 2527 เฉลิมชัย รัตนกริ ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของรัฐบาล ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร และครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 36 คน ผู้ช่วยผู้บริหาร จำนวน 72 คน และครู จำนวน 440 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของรัฐบาลอยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ (เฉลิมชัย รัตนกริ 2527 : 58 - 59)

สำหรับในต่างประเทศนั้น ปี ค.ศ. 1979 โรเบิร์ต ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Toward a Values Based Model for Evaluating Multiple Purpose Organizations : Values Satisfaction and Community Development Corporation" เพื่อศึกษาค่านิยมของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรต่าง ๆ โดยเน้นองค์การเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเป็นหลัก และองค์การเอนกประสงค์เป็นพื้น ผลการวิจัยพบว่า องค์การเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนทำงานโดยมีพื้นฐานทางค่านิยมแตกต่างจากองค์กรอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การเอกชน ผู้ปฏิบัติงานแต่ละระดับขององค์การเดียวกัน การพัฒนาชุมชนเองเห็นความสำคัญของค่านิยม

ทางเศรษฐกิจ ค่านิยมทางการเมือง และค่านิยมทางสังคมที่เกี่ยวกับงานพัฒนาชุมชนใกล้เคียงกัน ผู้ปฏิบัติงานระดับต่าง ๆ ขององค์การพัฒนาชุมชน เช่น คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ สมาชิกมองค่านิยมแต่ละอย่างคล้ายคลึงกัน และปรากฏว่ากิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนสอดคล้องกับค่านิยมของผู้ปฏิบัติงานถึงระดับที่ยอมรับได้ (Robert. 1979 : 561)

9. บทสรุป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมพบว่า ค่านิยมเป็นสิ่งที่สังคมหนึ่ง ๆ เห็นว่ามีคุณค่าหรือถูกต้อง เป็นวิธีที่ชี้นำพฤติกรรมมนุษย์และสิ่งต่าง ๆ รวม ซึ่งค่านิยมของแต่ละคนจะแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ที่ได้รับ แต่อย่างไรก็ตามสิ่งนี้จะต้องมีคุณค่าควรแก่การที่บุคคลจะยอมรับและปฏิบัติตาม

การที่บุคคลมีค่านิยมเฉพาะตัว เราก็สามารถใช้ค่านิยมของชาติยึดเหนี่ยวให้คนในชาติอยู่รวมกันได้ โดยเฉพาะค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ที่รัฐบาลประกาศให้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติจะทำให้ประชาชนในชาติดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม รวมทั้งพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อันเป็นพื้นฐานแห่งความมั่นคงของชาติ การที่สนับสนุนให้คนในชาติปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ได้นั้นจะต้องมีการปลูกฝังและดำเนินการโดยต่อเนื่องจนเกิดความเคยชินเป็นนิสัยติดตัว ซึ่งจะมีผลสะท้อนต่อความมั่นคงของชาติ และความสงบร่มเย็นโดยทั่วกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าแบ่งเป็น 8 ลำดับ ดังนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีจัดกระทำข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
8. รูปแบบการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นครู จำนวน 1,021 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 17,108 คน ของโรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขต การศึกษา 7 ปีการศึกษา 2527

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูและผู้ปกครองในเขตการศึกษา 7 การได้ มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มหลายระดับ (Multi-stages Random Sampling) ดำเนิน การตามลำดับขั้นดังนี้

2.1 สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างกระจายอยู่ทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 7 ซึ่งมี 8 จังหวัด มีโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสิ้น 60 โรงเรียน ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากแต่ละจังหวัด

โดยถืออัตราส่วน 5 : 1 ของโรงเรียนต่อจังหวัดได้ 11 โรงเรียน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 7 จำนวน
โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง	ชื่อโรงเรียน
กำแพงเพชร	6	1	พราหมณ์ระต่ายพิทยาคม
ตาก	5	1	ตากสินพิทยาคม
นครสวรรค์	11	2	จิรประวัติวิทยาคม หาคดีประชาสรรค์
ฉะเชิงเทรา	7	1	เขาคอกวิทยาคม
พิจิตร	9	2	พรหมพิรามวิทยา วังทองพิทยาคม
เพชรบูรณ์	8	2	วิทยานุกูลนารี หล่มสักวิทยาคม
สุโขทัย	7	1	สวรรคตอินทวิทยา
อุตรดิตถ์	7	1	วิเชียร
รวม	60	11	

2.2 สุ่มตัวอย่างครูในเขตการศึกษา 7 ได้กลุ่มตัวอย่างครูจำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนประชากร ดังรายละเอียดในตาราง 2

2.3 สุ่มตัวอย่างผู้ปกครองในเขตการศึกษา 7 ได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครอง 600 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ของจำนวนประชากร ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนครูและผู้ปกครองในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และจำนวนครูและผู้ปกครองในกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา

โรงเรียน	จำนวนครูและผู้ปกครอง ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด		จำนวนครูและผู้ปกครอง ในกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา	
	ครู	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้ปกครอง
พรานกระต่ายพิทยาคม	45	677	13	24
ตากวิทยาคม	118	2,116	35	74
จักรประวัติวิทยาคม	134	2,229	39	78
ตาคลีประชาสรรค์	103	1,900	30	67
ห้วยวังรัฐชุมพวง	41	547	12	19
พรหมพิรามวิทยา	70	1,102	21	39
วังทองพิทยาคม	46	783	13	27
วิทยานุกูลนารี	99	1,172	29	41
หล่มสักวิทยาคม	131	2,430	39	85
สวรรคตโนนศิลาวิทยา	149	2,674	44	94
พิชัย	85	1,478	25	52
รวม	1,021	17,108	300	600

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

3.1 ทำการวิเคราะห์หาคำสำคัญที่ปฏิบัติตามคำนิยามพื้นฐานทั้ง 5 ประการ ในลักษณะที่ 1) อย่างละเอียดแล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยแต่ละข้อ

มี 2 มิติ คือมิติที่นักเรียนปฏิบัติจริง และมิติที่นักเรียนควรจะปฏิบัติ คำนิยมพื้นฐานประการที่ 1 ได้แบ่งออกเป็น 3 คุณลักษณะ คือ พึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ และค่านิยมพื้นฐานประการที่ 3 แบ่งออกเป็น 2 คุณลักษณะ คือ มีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย จัดทำข้อคำถามคุณลักษณะละ 13 ข้อ สำหรับค่านิยมพื้นฐานประการที่ 2, 4 และ 5 จัดทำข้อคำถามรายการละ 13 ข้อ

3.2 นำแบบสอบถามไปเสนอต่อคณะกรรมการบริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้าน คำนิยม คือ รองศาสตราจารย์ สมบัติ มหารศ และผู้เชี่ยวชาญด้านแบบทดสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญชม ศรีสะอาด แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

3.3 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 50 คน แล้วทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟา โกแอลเฟียเซียน (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นส่วนที่ปฏิบัติจริง .9450 ส่วนที่ควรจะปฏิบัติ .8840 สำหรับค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ หาโดยใช้ $t - test$ และให้เลือกคำถามที่มีค่าอัตราวิกฤติที่น้อยกว่าค่าวิกฤติที่ระดับ .05 ค่า t เท่ากับ 1.710 ขึ้นไป ให้มาส่วนละ 10 ข้อ รวม 80 ข้อ ดังภาคผนวก

4. วิธีการรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างให้ผู้วิจัยเก็บ รวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 20 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 11 มีนาคม 2528

5. วิธีจัดกระทำข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมแบบสอบถามแล้ว ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ ถ้าเจอเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ มาตรฐานให้คะแนน ซึ่งได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จากครู จำนวน 294 ฉบับ คิดเป็น

ร้อยละ 98 และผู้ปกครอง จำนวน 574 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.66 รวมเป็นแบบสอบถาม
ที่สมบูรณ์ จำนวน 868 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.44

5.2 วิเคราะห์คำถามจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดย
นำมาให้คะแนนจากการกำหนดน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ ความหมายของ ลิเคิร์ต
(Likert) ดังนี้

กาที่ช่อง ปฏิบัติน้อยที่สุด	หรือ	ควรจะปฏิบัติน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1
กาที่ช่อง ปฏิบัติน้อย	หรือ	ควรจะปฏิบัติน้อย	มีค่าเท่ากับ 2
กาที่ช่อง ปฏิบัติปานกลาง	หรือ	ควรจะปฏิบัติปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3
กาที่ช่อง ปฏิบัติมาก	หรือ	ควรจะปฏิบัติ	มีค่าเท่ากับ 4
กาที่ช่อง ปฏิบัติมากที่สุด	หรือ	ควรจะปฏิบัติมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5

ยกเว้นข้อที่เป็นคำถามเชิงนิเสธ ซึ่งมีเครื่องหมายดอกจัน (*) โปรดดูภาคผนวก
ไว้ให้คะแนนในทางกลับกัน เช่น ถ้ากาในช่องปฏิบัติน้อยที่สุด ให้ 5 คะแนน กาในช่อง
ปฏิบัติมากที่สุด ให้ 1 คะแนน

สำหรับเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยในแบบสอบถามแต่ละข้อ มี
ดังนี้ (Best. 1970 : 161)

1.00-1.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด	หรือ	ควรจะปฏิบัติน้อยที่สุด
1.51-2.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย	หรือ	ควรจะปฏิบัติน้อย
2.51-3.50	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง	หรือ	ควรจะปฏิบัติปานกลาง
3.51-4.50	หมายถึง	ปฏิบัติมาก	หรือ	ควรจะปฏิบัติมาก
4.51-5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด	หรือ	ควรจะปฏิบัติมากที่สุด

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำกับข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

1. จัดลำดับความถี่เห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติแผนการคุณลักษณะ
แต่ละอย่างในค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ปฏิบัติจริง

2. จัดลำดับความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะ
แต่ละอย่างในค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ควรจะปฏิบัติ

3. ทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

7. สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความแปรปรวน (Variance) โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 68)

$$s^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกตัวแล้วยกกำลังสอง

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ คำนวณจากสูตร

(Ferguson. 1981 : 182)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
	$\bar{x}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{x}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	s_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	s_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	N_1	แทน	จำนวนผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	N_2	แทน	จำนวนผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

2.2 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์-

สหสัมพันธ์ แบบแอลฟา โครนแบคเชียน (α - Coefficient) (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_{xi}^2}{s_{xt}^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
k	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum s_{xi}^2$	แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบ สอบถามแต่ละข้อ
s_{xt}^2	แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของสองกลุ่ม
ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และข้อ 2 โดยใช้สูตร t - test (Independent
Samples) (Ferguson. 1981 : 178)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ t	แทน ค่า t - distribution
$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2
s_1^2, s_2^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง
N_1, N_2	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2

3.2 ทดสอบสมมติฐานข้อ 3 และข้อ 4 โดยใช้สูตร t - test

(Dependent Samples) (Ferguson. 1981 : 180)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
	$\sum D$	แทน ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	$\sum D^2$	แทน ผลรวมของผลต่างแต่ละตัวยกกำลังสองระหว่างคะแนน กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	$(\sum D)^2$	แทน ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนครั้งแรกกับครั้งหลัง ทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

8. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ต้องการพิสูจน์สมมติฐาน 4 ประการ คือ

1. ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริงแตกต่างกัน มีรูปแบบการวิจัยดังนี้

คุณลักษณะ	ค่านิยม ประการที่	ครู		ผู้ปกครอง		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	

2. ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ควรจะปฏิบัติแตกต่างกัน มีรูปแบบการวิจัยดังนี้

คุณลักษณะ	ค่านิยม ประการที่	ครู		ผู้ปกครอง		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{y}$	s^2	

3. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริงและควรจะปฏิบัติแตกต่างกัน มีรูปแบบ
การวิจัยดังนี้

คุณลักษณะ	ค่านิยม ประการที่	นักเรียนปฏิบัติจริง	นักเรียนควรจะปฏิบัติ	t
		$\bar{x}$	$\bar{y}$	

4. ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริงและที่ควรจะปฏิบัติแตกต่างกัน มีรูปแบบ
 การวิจัยดังนี้

คุณลักษณะ	ค่านิยม ประการที่	นักเรียนปฏิบัติจริง	นักเรียนควรจะปฏิบัติ	t
		$\bar{x}$	$\bar{x}$	

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลได้ตรงกัน ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
t	แทน	ค่าวิกฤตที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอเป็นขั้นตอนความลำดับ ดังนี้

1. การพิจารณาความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง
 - 1.1 เรียงลำดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปฏิบัติจริง
 - 1.2 เรียงลำดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ควรจะปฏิบัติ
 - 1.3 เรียงลำดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปฏิบัติจริง
 - 1.4 เรียงลำดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ควรจะปฏิบัติ
2. การทดสอบสมมติฐาน มีสมมติฐานที่ต้องการทดสอบดังต่อไปนี้
 - 2.1 ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริงแตกต่างกัน

2.2 ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ควรจะปฏิบัติแตกต่างกัน

2.3 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปฏิบัติจริงและควรจะปฏิบัติแตกต่างกัน

2.4 ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปฏิบัติจริงและควรจะปฏิบัติแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การพิจารณาความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยกับเกณฑ์ของ เบส (Best, 1970 : 161) คือ

1.00-1.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด	หรือ	ควรจะปฏิบัติน้อยที่สุด
1.51-2.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย	หรือ	ควรจะปฏิบัติน้อย
2.51-3.50	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง	หรือ	ควรจะปฏิบัติปานกลาง
3.51-4.50	หมายถึง	ปฏิบัติมาก	หรือ	ควรจะปฏิบัติมาก
4.51-5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด	หรือ	ควรจะปฏิบัติมากที่สุด

1.1 ผลการเรียงลำดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ปฏิบัติจริง แสดงให้เห็นในการาง 3

ตาราง 3 แสดงลำดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน
5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปฏิบัติจริง

ลำดับที่	นักเรียนปฏิบัติจริง	ค่านิยม ประการที่	$\bar{x}$	s^2
1	การเคารพกฎหมาย	3	3.3207	1.0124
2	การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	4	3.1912	0.7018
3	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	5	3.1820	0.7981
4	ความมีระเบียบวินัย	3	3.0272	1.0125
5	ความรับผิดชอบ	1	2.9721	0.8315
6	ความซื่อสัตย์สุจริต	1	2.8497	0.7981
7	การพึ่งตนเอง	1	2.7775	0.8998
8.	การประหยัดและออม	2	2.7070	0.8986

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าครูมีความคิดเห็นว่านักเรียนปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.7070 - 3.3207$) ซึ่งคุณลักษณะเกี่ยวกับการเคารพกฎหมายซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมพื้นฐานประการที่ 3 นักเรียนปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 3.3207$) และการประหยัดและออม ซึ่งเป็นค่านิยมพื้นฐานประการที่ 2 นักเรียนปฏิบัติต่ำสุด ($\bar{x} = 2.7070$)

1.2 ผลการเรียงลำดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ควรจะปฏิบัติ ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงลำดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน
5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ควรจะปฏิบัติ

ลำดับที่	นักเรียนควรจะปฏิบัติ	ค่านิยม ประการที่	$\bar{x}$	s^2
1	การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	4	4.3024	0.7459
2	ความรับผิดชอบ	1	4.2963	0.6727
3	ความมีระเบียบวินัย	3	4.2847	0.9128
4	ความซื่อสัตย์สุจริต	1	4.2571	0.8444
5	การเคารพกฎหมาย	3	4.2323	1.3564
6	การประหยัดและออม	2	4.1983	0.7415
7	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	5	4.1130	1.1596
8	การพึ่งตนเอง	1	4.0415	0.9272

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าครูต้องการให้นักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน
ทั้ง 5 ประการ อยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 4.0415 - 4.3024$) โดยควรจะปฏิบัติตาม
คุณธรรมของศาสนา ซึ่งเป็นค่านิยมพื้นฐานประการที่ 4 เป็นอันดับ 1 ($\bar{x} = 4.3024$)
สำหรับอันดับสุดท้ายได้แก่ การพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะหนึ่งของค่านิยมประการที่ 1
($\bar{x} = 4.0415$)

1.3 ผลการเรียงลำดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน
ที่นักเรียนปฏิบัติจริง ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงลำดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามคำนิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ปฏิบัติจริง

คำนิยมที่	นักเรียน	คำนิยม ประการที่	$\bar{x}$	s^2
1	ความรับผิดชอบ	1	3.9683	0.9652
2	การเคารพกฎหมาย	3	3.7925	1.4640
3	ความมีระเบียบวินัย	3	3.6611	1.1125
4	การปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา	4	3.6629	0.8330
5	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	5	3.6477	0.8963
6	ความซื่อสัตย์สุจริต	1	3.4233	0.7512
7	การพึ่งตนเอง	1	3.4124	0.8421
8	การประหยัดและออม	2	3.3976	1.1115

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่านักเรียนปฏิบัติตามคำนิยมพื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในระดับสูง และระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.3976 - 3.9683$) ผู้ปกครองเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคำนิยมที่อนุญาตประการที่ 1 นักเรียนปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 3.9683$) และการประหยัดและออม เป็นคำนิยมพื้นฐานประการที่ 2 นักเรียนปฏิบัติต่ำสุด ($\bar{x} = 3.3976$)

1.4 ผลการเรียงลำดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับคำนิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ควรปฏิบัติ ปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงลำดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน
5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ควรจะปฏิบัติ

ลำดับที่	นักเรียนควรจะปฏิบัติ	ค่านิยม ประการที่	$\bar{x}$	s^2
1	ความรับผิดชอบ	1	4.4131	0.8185
2	ความมีระเบียบวินัย	3	4.3509	1.1402
3	การประหยัดและออม	2	4.3474	0.8840
4	การปฏิบัติตามกฎธรรมของศาสนา	4	4.3305	0.9012
5	ความขยันหมั่นเพียร	1	4.2777	1.3844
6	การพึ่งตนเอง	1	4.1747	1.1566
7	การเคารพกฎหมาย	3	4.1493	1.8040
8	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	5	4.0744	1.6287

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการ อยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 4.0744 - 4.4131$) โดยควรจะมี ความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมพื้นฐานประการที่ 1 เป็นอันกับ 1 ($\bar{x} = 4.4131$) สำหรับอันดับสุดท้าย ได้แก่ ความรักชาติ, ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งเป็นค่านิยมพื้นฐานประการที่ 5 ($\bar{x} = 4.0744$)

2. การทดสอบสมมติฐาน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานดังระบุข้างต้นนั้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ปฏิบัติจริง โดยแบ่งพิจารณาเป็น 8 คุณลักษณะ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยม
พื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริง

คุณลักษณะ	ค่านิยม ประการที่	ครู ผู้ปกครอง				t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
1. การพึ่งตนเอง	1	2.7775	.8998	3.4124	.8421	9.4356**
2. ชยันต์น้อมเพียร	1	2.8497	.7981	3.4233	.7512	9.0431**
3. รับผิดชอบ	1	2.9721	.8315	3.9683	.9652	14.8344**
4. การประหยัดและ ออม	2	2.7070	.8986	3.3976	1.1115	9.7735**
5. ความมีระเบียบ- วินัย	3	3.0272	1.0125	3.6811	1.1125	8.9133**
6. การเคารพ กฎหมาย	3	3.3207	1.0124	3.7925	1.4640	6.0939**
7. การปฏิบัติตาม คุณธรรมของ ศาสนา	4	3.1912	.7018	3.6629	.8330	7.6137**
8. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	5	3.1820	.7981	3.6477	.8963	7.1217**

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.576$)

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการที่ปฏิบัติจริง ผู้ปกครองให้
ความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ควรจะปฏิบัติ โดยพิจารณาความคิดเห็นใน 8 คุณลักษณะ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ควรจะปฏิบัติ

คุณลักษณะ	ค่านิยม ประการที่	ครู		ผู้บริหาร		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
1. การพึ่งตนเอง	1	4.0415	.9272	4.1747	1.1566	1.8527
2. ซื่อสัตย์สุจริต	1	4.2571	.8444	4.2777	1.3844	0.2834
3. ความรับผิดชอบ	1	4.2963	.6727	4.4131	.8185	1.9165
4. การประหยัดและ ออม	2	4.1983	.7415	4.3474	.8840	2.3394*
5. ความมีระเบียบ วินัย	3	4.2847	.9123	4.3539	1.1402	0.9279
6. การเคารพ กฎหมาย	3	4.2323	1.3564	4.1490	1.8040	0.9367
7. การปฏิบัติตาม คุณธรรมของ ศาสนา	4	4.3024	.7459	4.3305	.9012	0.4385
8. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	5	4.1180	1.1596	4.0744	1.6287	0.5294

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.960$)

จากตาราง 8 คำนิยมที่ควรจะปฏิบัติให้ผู้ปกครองให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าครู เฉพาะค่านิยมพื้นฐานประการที่ 2 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่านิยมพื้นฐานประการที่ 1, 2, 3, 4, 5 ผู้ปกครองและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ปฏิบัติจริง และควรจะปฏิบัติ ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริง และการจะปฏิบัติ

คุณลักษณะ	ค่านิยม ประการที่	นักเรียนปฏิบัติจริง	นักเรียนควรจะปฏิบัติ	t
		$\bar{x}$	$\bar{x}$	
1. การพึ่งตนเอง	1	2.7775	4.0415	2.7552**
2. ซื่อสัตย์สุจริต	1	2.8497	4.2571	2.2801*
3. ความรับผิดชอบ	1	2.9721	4.2963	3.1440**
4. การประหยัดและ อดออม	2	2.7070	4.1983	3.2625**
5. ความมีระเบียบ วินัย	3	3.0272	4.2847	3.1141**
6. การเคารพ กฎหมาย	3	3.3207	4.2323	3.0844**
7. การปฏิบัติตาม กฎธรรมของ ศาสนา	4	3.1312	4.3024	3.1271**

ตาราง 9 (ต่อ)

คุณลักษณะ	ค่านิยม ประการที่	นักเรียนปฏิบัติจริง	นักเรียนควรจะปฏิบัติ	t
		$\bar{x}$	$\bar{y}$	
๘. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	5	3.1820	4.1100	3.0690**

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.576$)

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.960$)

จากตาราง 9 ครูให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่ควรจะปฏิบัติอยู่ในระดับที่สูงกว่าค่านิยมที่ปฏิบัติจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นคุณลักษณะ "ขยันหมั่นเพียร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมพื้นฐานประการที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักเรียนที่ปฏิบัติจริง และการจะปฏิบัติ ปราบกวดังตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยม
พื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ปฏิบัติจริง และที่ควร
ประพฤติ

คุณลักษณะ	ค่านิยม ประการที่	นักเรียนปฏิบัติจริง	นักเรียนควรประพฤติ	t
		$\bar{x}$	$\bar{y}$	
1. การพึ่งตนเอง	1	3.4124	4.1747	2.9390**
2. ขยันหมั่นเพียร	1	3.4233	4.2777	3.0406**
3. ความรับผิดชอบ	1	3.9683	4.4131	2.9940**
4. การประหยัดและออม	2	3.3976	4.3474	3.0350**
5. การมีระเบียบวินัย	3	3.6811	4.3509	2.7559**
6. การเคารพกฎหมาย	3	3.7925	4.1498	1.1386*
7. การปฏิบัติตาม คุณธรรมของศาสนา	4	3.6629	4.3305	2.9678**
8. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	5	3.6477	4.0744	2.4649*

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.576$)

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.960$)

จากตาราง 10 ผู้ปกครองให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานที่ควรประพฤติ
อยู่ในระดับสูงกว่าค่านิยมที่ปฏิบัติจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นค่านิยม
พื้นฐานประการที่ 5 "มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์" และคุณลักษณะ "การเคารพกฎหมาย"
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมประการที่ 3 ผลการทดสอบทางสถิติมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขึ้นตอนในการศึกษา และผลการศึกษารูปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ปฏิบัติจริง
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ควรจะปฏิบัติ
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ปฏิบัติจริงและควรจะปฏิบัติ

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปฏิบัติจริงแตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ควรจะปฏิบัติแตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปฏิบัติจริงและควรจะปฏิบัติแตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปฏิบัติจริงและควรจะปฏิบัติแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างมาโดยวิธีสุ่มหลายระดับ (Multi - Stage Random Sampling) ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างกระจายอยู่ทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 7 ซึ่งมี 8 จังหวัด มีโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสิ้น 60 โรงเรียน ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากแต่ละจังหวัด โดยอัตราส่วน 5 : 1 ของโรงเรียนต่อจังหวัดได้ 11 โรงเรียน
2. สุ่มตัวอย่างครูในเขตการศึกษา 7 ได้กลุ่มตัวอย่าง 300 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนประชากร
3. สุ่มตัวอย่างผู้ปกครองในเขตการศึกษา 7 ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองจำนวน 600 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ของจำนวนประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมที่ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการ ในลักษณะต่าง ๆ อย่างละเอียด แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยแต่ละข้อมี 2 ข้อ คือ ข้อที่นักเรียนปฏิบัติจริง และข้อที่นักเรียนควรประพฤติ ค่านิยมพื้นฐานประการที่ 1 ได้แบ่งออกเป็น 3 คุณลักษณะ คือ พึ่งตนเอง ขยันอดทนเพียรและความรับผิดชอบ และค่านิยมพื้นฐานประการที่ 3 แบ่งออกเป็น 2 คุณลักษณะ คือ มีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย จัดทำข้อคำถามคุณลักษณะละ 13 ข้อ สำหรับค่านิยมพื้นฐานประการที่ 2, 4 และ 5 จัดทำข้อคำถามประการละ 13 ข้อ
2. นำแบบสอบถามไปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญด้านค่านิยม คือ รองศาสตราจารย์ สมบัติ นหารศ และผู้เชี่ยวชาญด้านแบบทดสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญชม ศรีสะอาด แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 50 คน แล้วทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟาโกเอฟฟิเชียน (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นส่วนที่ปฏิบัติจริง .9450 ส่วนที่ควรจะปฏิบัติ .8840 สำหรับค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายชื่อ หาโดยใช้ t - test และได้เลือกคำถามที่มีค่าอัตราวิกฤติที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่า t เท่ากับ 1.710 ขึ้นไป ได้มาส่วนละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ ถึงภาคผนวก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากนักจิตวิทยาชั้นหัวbangs เพื่อขอทำการแจกแบบสอบถามแก่โรงเรียน และฝากแบบสอบถามของผู้ปกครองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนที่แบ่งกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตั้งแต่วันที่ 20 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 11 มีนาคม 2528

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยจัดลำดับความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติตามคุณลักษณะแต่ละอย่างในค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ปฏิบัติจริง
2. ผู้วิจัยจัดลำดับความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติตามคุณลักษณะแต่ละอย่างในค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ควรจะปฏิบัติ
3. ทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า

1. ความคิดเห็นของครู
 - 1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนที่ปฏิบัติจริงพบว่า นักเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกคุณลักษณะ โดยสามารถจัดลำดับจากสูงไปหาต่ำได้ดังนี้

1. เคารพกฎหมาย ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 3
2. ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 4
3. มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 5
4. มีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 3
5. มีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 1
6. ซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 1
7. ห่วงตนเอง ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 1
8. ประหยัดและออม ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 2

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนที่ควรจะมีปฏิบัติ พบว่า
ครูต้องการให้นักเรียนปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ทุกคุณลักษณะในระดับสูง
โดยสามารถจัดลำดับจากสูงไปหาต่ำได้ดังนี้

1. ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 4
2. มีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 1
3. มีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 3
4. ซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 1
5. เคารพกฎหมาย ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 3
6. ประหยัดและออม ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 2
7. มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 5
8. ห่วงตนเอง ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 1

2. ความคิดเห็นของผู้ปกครอง

2.1 ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีปฏิบัติ
จริง เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยแต่ละคุณลักษณะพบว่า มีสิ่งที่มีนักเรียนปฏิบัติมากและ
ปานกลาง ดังนี้

พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติมาก 5 คุณลักษณะคือ

1. มีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 1
2. เคารพกฎหมาย ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 3

3. มีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 3
4. ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 4
5. มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 5

พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติปานกลางมี 3 คุณลักษณะ คือ

1. ขยันหมั่นเพียร ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 1
2. หักตนเอง ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 1
3. ประหยัดและออม ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 2

2.2 ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า นักเรียนควรจะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ มากทุกประการ โดยสามารถจัดลำดับจากสูงไปหาต่ำได้ดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 1
2. มีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 3
3. ประหยัดและออม ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 2
4. ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 4
5. ขยันหมั่นเพียร ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 1
6. หักตนเอง ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 1
7. เคารพกฎหมาย ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 3
8. มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 5

3. การทดสอบสมมติฐาน ปรากฏผลดังนี้

3.1 ค่านิยมที่ปฏิบัติจริงผู้ปกครองให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ค่านิยมที่ควรจะต้องปฏิบัติผู้ปกครองให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าครู เฉพาะค่านิยมประการที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่านิยม ประการที่ 1, 3, 4, 5 ผู้ปกครองและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.3 ครูให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่ควรจะต้องปฏิบัติอยู่ในระดับสูงกว่า ค่านิยมที่ปฏิบัติจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นคุณลักษณะ "ขยันหมั่นเพียร"

ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมประการที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ผู้ปกครองให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมที่ควรจะมีอยู่ในระดับที่สูงกว่าค่านิยมที่ปฏิบัติจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นค่านิยมประการที่ 5 "มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์" และคุณลักษณะ "การเคารพกฎหมาย" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมประการที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ค่านิยมเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและรับผิดชอบ

ผลการวิจัยพบว่าครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า นักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานประการที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการพึ่งตนเองและความขยันหมั่นเพียรสำหรับเรื่องความรับผิดชอบนั้น ผู้ปกครองเห็นว่านักเรียนปฏิบัติมาก โดยโดยรวมแล้ว ผู้ปกครองให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าครูทั้ง 3 คุณลักษณะ เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานประการที่ 1

สำหรับการปฏิบัติตนของนักเรียนที่ครูและผู้ปกครองให้การคือ ให้นักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานประการที่ 1 ในระดับมากถึง 2 กลุ่ม โดยผู้ปกครองต้องการมากกว่าครู

อย่างไรก็ตามเมื่อดูจากตารางพบว่า การพึ่งตนเองและความขยันหมั่นเพียรมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์เพียงเล็กน้อย จึงเป็นผลที่ไม่น่าพอใจนัก เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นค่านิยมที่สำคัญยิ่ง เนื่องจากบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวจะเป็นผู้ที่เข้มแข็งอดทนไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคทั้งปวง รวมถึงยังสามารถจัดการความเครียดได้ การไม่ย่อท้อให้ลดน้อยลง และยังรู้จักช่วยเหลือตนเอง ดังพุทธภาษิตที่ว่า "อตุตฺหิ อตุตฺโท นรโก" ตามแต่เป็นที่พึงแห่งตน

2. ค่านิยมเกี่ยวกับการประหยัดและออม

ครูมีความเห็นว่า นักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมประการที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า ผู้ปกครองให้ความคิดเห็นในระดับที่สูงกว่าครูเกี่ยวกับค่านิยมประการที่ 2 ส่วนการปฏิบัติตนที่ครูและผู้ปกครองต้องการคือ ให้นักเรียนมีความประหยัดและออมในระดับที่สูงขึ้น

การประหยัดและออมเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย มีการใช้จ่ายทรัพย์สินหรือเวลาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด การมีอุปนิสัยดังกล่าวจะทำให้มนุษย์รู้จักเพิ่มทุนทรัพย์ด้วยการเก็บและนำไปทำให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งรู้จักใช้ ดูแลรักษา และบูรณะสมบัติทั้งของตนและส่วนรวม

3. ค่านิยมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นว่านักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมประการที่ 3 ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่านักเรียนปฏิบัติตาม

สำหรับการปฏิบัติตนของนักเรียนทั้งครูและผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนปฏิบัติในระดับสูง เมื่อดูจากตารางในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัย ผู้ปกครองให้ความสำคัญเห็นในระดับที่สูงกว่าครู ส่วนการเคารพกฎหมายครูให้ความสำคัญเห็นในระดับที่สูงกว่าผู้ปกครอง

การที่ประชาชนต้องมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย เกิดจากธรรมชาติของมนุษย์เมื่อมาอยู่รวมกันในสังคมย่อมมีการขัดแย้ง การก้าวถ่างและละเมิดสิทธิของกันและกัน และในที่สุดอาจก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท ดังนั้นเพื่อให้สังคมสงบสุข จึงต้องมีการฝึกอบรมให้ประชาชนมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายเป็นพื้นฐานเบื้องต้น เพราะจะทำให้รู้จักช่วยกันรักษาสถาบันสมบัติรับบริการตามลำดับก่อนหลัง มีมารยาทในการขับขี่ยานพาหนะ รวมทั้งรับผิดชอบและปฏิบัติตามระเบียบวินัยและกฎหมายในฐานะพลเมืองดี

4. ค่านิยมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

พบว่าครูมีความคิดเห็นว่านักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมประการที่ 4 ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ปกครองคิดว่านักเรียนปฏิบัติในระดับสูง สำหรับการปฏิบัติตนของนักเรียนที่ครูและผู้ปกครองต้องการนั้นปรากฏว่าทั้ง 2 กลุ่มต้องการให้นักเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับสูง

ประเทศไทยเป็นดินแดนแห่งพุทธศาสนา แต่ปรากฏว่าประชาชนส่วนมากมักนับถือศาสนาในลักษณะสืบทอดจากรพบุรุษมากกว่าศรัทธาด้วยตนเอง ทั้งที่ศาสนาพุทธมีหลักธรรมที่ส่วนหนึ่งสอนให้คนอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข คือสอนให้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว และเชื่อในกฎแห่งกรรม เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ดังนั้นควรเร่งรีบปลูกฝังให้ประชาชนรู้จักนำเอาหลักธรรมมาใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งเชื่อว่าถ้าคนส่วนมากทำได้สังคมก็จะมีความสุขมากกว่าในปัจจุบัน

5. กำนันเกี่ยวกับความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

พบว่าครูคิว่านักเรียนปฏิบัติตามค่านิยมประการที่ 5 ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ปกครองเห็นว่านักเรียนปฏิบัติในระดับสูงอยู่แล้ว และทั้งครูและผู้ปกครองเห็นว่าเป็นค่านิยมที่นักเรียนควรจะปฏิบัติมาก โดยเฉพาะครูให้ความสำคัญในเรื่องนี้มากกว่าผู้ปกครอง

การมีสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ นับว่าเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาติ ถือว่าเป็นสิ่งน่าภูมิใจ และเป็นศูนย์รวมจิตใจ ซึ่งคนมีความรักในสถาบันดังกล่าว จะมีพฤติกรรมอย่างน้อยดังนี้

5.1 มีการแก้ไขและป้องกันความเสียหายที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

5.2 เผยแพร่ความรู้และปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา

5.3 รักษาและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น

ประมุข

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนที่ปฏิบัติจริงทั้ง 8 คุณลักษณะของค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่าผู้ปกครองให้ความสนใจในระดับที่สูงกว่าครู ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าภาวะเศรษฐกิจได้บีบบังคับให้ผู้ปกครองต้องออกไปทำงานนอกบ้าน จึงทำให้มีเวลาดูแลบุตรน้อยลง ขณะที่เด็กใช้เวลาได้กับการหาเลี้ยงชีพมากขึ้น (สุชาวดี สุโกโษะ 2527 : 8) จึงทำให้อาจมองข้ามรายละเอียดปลีกย่อยของลูกไปหรืออาจจะเป็นเพราะลำเอียงเข้าข้างก็เป็นได้ อย่างไรก็ตามผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนและรัฐบาลในการส่งเสริมอบรมปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม และเป็นประโยชน์ต่อตัวบุตรและส่วนรวมอีกแรงหนึ่ง ซึ่งผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อจิตใจและเป็นตัวแทนของเด็ก หากเด็กขาดความรักความอบอุ่น ก็จะมีผลกระทบต่อการรู้สึกรักคิดและจะสะท้อนออกมาในรูปของพฤติกรรมอันอาจเป็นภัยพิบัติสังคมได้ในที่สุด แต่เด็กได้รับความเอาใจใส่อย่างเพียงพอ เขาเหล่านั้นก็จะเปี่ยมล้นด้วยอารมณ์ที่ดีของสังคมยิ่ง

สำหรับความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนที่ควรจะต้องปฏิบัติพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องของการประหยัดและออม

ซึ่งเป็นค่านิยมประการที่ 2 โดยผู้ปกครองมีความคิดเห็นในระดับที่สูงกว่าครู ส่วนค่านิยมประการอื่น ๆ นั้นไม่พบความแตกต่าง และพบอีกประการหนึ่งคือผู้ปกครองมีความต้องการในระดับสูงกว่าครู เกือบทุกค่านิยมยกเว้นในเรื่องการเคารพกฎหมายซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมประการที่ 3 และความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งเห็นค่าในค่านิยมประการที่ 5 การที่ครูให้ความสำคัญมากกว่าผู้ปกครอง อาจเกิดจากบทบาทหน้าที่ของความเป็นครูจึงมุ่งให้นักเรียนรู้จักควบคุมตนเองให้ประพฤติตามสังคมกำหนด รวมทั้งมีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งในการพัฒนาสังคมให้เจริญจะต้องสามารถเปลี่ยนแปลงค่านิยมพื้นฐานให้ทันเสียก่อน (ระพี สาคริก 2527 : 47) และในการที่ผู้ปกครองมุ่งไปที่การระหยัดและอบมมากกว่าครู เพราะต้องรับภาระเลี้ยงดูบุตร จึงต้องการให้มีนิสัยมีนิสัยดี รู้คุณค่าของเงินมากกว่าที่เป็นอยู่

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของทั้งครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติจริง และสิ่งที่นักเรียนควรจะทำปฏิบัติ พบว่าแตกต่างกันทุกประการโดยทั้งครูและผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนปฏิบัติมากขึ้นทุกคุณลักษณะ ซึ่งการที่จะสามารถปลูกฝังค่านิยมให้สอดคล้องกับความต้องการของครูและผู้ปกครองได้นั้นต้องอาศัยการกล่อมเกลามาจากสถาบันทางสังคมทุกประเภทและต้องทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีการประเมินผลทุกระยะ สิ่งเหล่านั้นสามารถทำได้โดยอาศัยสื่อมวลชนเข้าช่วย เพราะเด็กในสมัยปัจจุบันได้รับความรู้ และความบันเทิงจากสื่อมวลชนเป็นอันมาก ในบางกรณีก็ยอมรับความรู้และความบันเทิงนั้นอีกก็ถือเป็นค่านิยมของตน ซึ่งเห็นได้ชัดจากการแต่งกายและไว้ทรงผม เป็นต้น ดังนั้นรัฐบาลจึงควรระดมสรรพกำลังทุกประเภทมาใช้ในการปลูกฝังค่านิยมแก่เยาวชนให้ได้ เพราะเยาวชนเป็นทรัพยากรที่มีชีวิตเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งการจะพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจะต้องเริ่มต้นที่การพัฒนาตัวบุคคลเสียก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสิ่งอื่น (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516 : 96) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ บำรุง สุขพรรณ เรื่องบทบาทของสื่อมวลชนในเรื่องเผยแพร่และปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อเยาวชนไทย พบว่า นักเรียนขอให้รัฐบาลกำหนดนโยบายการใช้สื่อมวลชนให้แน่นอนและมากขึ้น โดยใช้ภาษาง่าย ๆ แทรกภาษิตคำสอนไว้ในภาพยนตร์การ์ตูนและภาพยนตร์บันเทิง รวมทั้งประกาศสู่สาธารณะ คำขวัญเกี่ยวกับค่านิยมทางสถานศึกษาและโทรทัศน์ทุกแห่งเป็นประจำทุกชั่วโมง (บำรุง สุขพรรณ 2525 : 206)

สำหรับการเรียงลำดับความคิดเห็นของครูที่ต้องการให้นักเรียนปฏิบัติ ปรากฏว่า สิ่งที่ต้องการที่สุดคือ การปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา และสิ่งที่ต้องการให้ปฏิบัติน้อย คือ การพึ่งตนเอง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าครูมองว่าสิ่งคนจะพึงปฏิบัติให้ประชาชนยึดถือหลัก ศาสนาในการดำรงชีวิต รสพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าถือว่าเป็นสิ่งช่วยกล่อมเกลา จิตใจมนุษย์ ดังนั้นทุกคนต้องมีศาสนาเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งจิตใจ และประพฤติตามบุญและ ภัยของตน (สุโท เจริญสุข 2520 : 79) และยิ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อรพันธ์ บุญประสิทธิ์ ที่ว่าครูเห็นว่าผู้ใหญ่ควรใช้หลักศาสนาในการอบรมสั่งสอนเด็ก (อรพันธ์ บุญประสิทธิ์ 2519 : 95) และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ อาารย์ คัญต์เจริญรัตน์ ที่ว่า การอบรมเด็กไทยมุ่งให้เลื่อมใสในศาสนา (อาารย์ คัญต์เจริญรัตน์ 2522 : 163) ส่วนพฤติกรรมที่ครูต้องการให้นักเรียนปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การพึ่งตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะ ครูเห็นว่านักเรียนในระดับนี้อายุยังน้อย คือประมาณ 15 - 17 ปี อยู่ในวัยที่ต้องควบคุม ดูแลในเรื่องต่าง ๆ จากผู้ใหญ่จึงจะสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างถูกต้อง

การปฏิบัติตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองต้องการอันดับแรก คือความรับผิดชอบ และ อันดับสุดท้ายคือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จะเห็นว่า ผลการวิจัยที่พบ สิ่งให้ผู้ปกครองต้องการ ให้ปฏิบัติมักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับส่วนตัวก่อน แล้วจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับส่วนรวม ในภาวะ เศรษฐกิจกำลังรัดตัวเช่นนี้ มีผลทำให้คนคำนึงถึงตนเองมากกว่าสิ่งอื่น ซึ่งอาจมีทั้งข้อดี และข้อเสียคือ ข้อดีเป็นการให้การอบรมแบบเสรีนิยม ก่อมุ่งพัฒนาบุคคลแต่ละคนให้เจริญ เติบโต เพื่อให้คนมาสร้างสังคม (วีระ บุญยะกาญจน ม.ป.ร. : 2) การจะปลูกฝัง ให้คนรักชาติได้นั้นจะต้องปลูกฝังให้รู้จักรักตนเองแล้วจึงขยายไปรักบิดา มารดา เพื่อน สถาบัน ตลอดจนประเทศชาติได้ในที่สุด ข้อเสีย คือการที่คนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไปเป็น จุดอันตรายเพราะปัจจุบันประเทศไทยกำลังต้องการความร่วมมือร่วมใจกันมากขึ้น จึงควรร่วมกัน กำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมให้มากขึ้น เกี่ยวพันกับการปฏิบัติตนของนักเรียนซึ่งมีความระมัด ระวังและเป็นอันกับสุดท้าย ดังนั้นการปฏิบัติตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองต้องการในอันดับ 1 - 3 จึงเรียกร้องให้นักเรียนมีการระมัดระวังและอดทนมากขึ้น ซึ่งตรงกับความต้องการของรัฐบาลด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนปฏิบัติตนสอดคล้องกับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในระดับปานกลางไปถึงระดับสูง ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในเขตการศึกษา 7 ควรดำเนินการปลูกฝังค่านิยมต่อไป แต่อย่างไรก็ตามทั้งครูและผู้บริหารยังมีความต้องการให้นักเรียนปฏิบัติมากเพิ่มขึ้นอีก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมระหว่างนักเรียนชายและหญิง ตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

1.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมตามค่านิยมพื้นฐานของเด็กที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน

1.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมตามค่านิยมของนักเรียนระหว่างเขตการศึกษา

1.4 ควรศึกษาและค้นคว้าหารูปแบบการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

1.5 ควรศึกษาค้นคว้าหาสาเหตุและผลของการเกิดค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ เพื่อหาทางควบคุมค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ เยาวชนไทย จุฬาลงกรณ์-

มหาวิทยาลัย 2516, 140 หน้า

เจริญพล สุวรรณโชติ "ใครว่าเด็กไทยไม่มีวินัย" มิตรกร 6 : 48 - 55 มีนาคม
2527

ฉวีวรรณ วรทประเสริฐ สังคมไทย เจริญพัฒน์ 2522, 270 หน้า

เฉลิมชัย รัตนกรี บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติ
ตามค่านิยมพื้นฐานของรัฐบาล ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ว่าผู้บริหาร
และครู ในเขตการศึกษา 12 ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน 2527, 82 หน้า อักสำเนา

ปฎาพร พิชัยเรียร ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524,
133 หน้า อักสำเนา

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจักษ์จันท์ ตำราจิตวิทยาพัฒนาจริยธรรม
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520,
84 หน้า

เต็มสิริ บุญสิงห์ "ค่านิยม" วารสารไทย 10 : 39 - 42 เมษายน - มิถุนายน
2526

ทวีป อภิสวัสดิ์ "คนกับค่านิยม" มิตรกร 18 : 36 - 37 กันยายน 2526

เทพพร พานิชสุข "ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการนั้นสำคัญไฉน" มิตรกร 20 : 11 - 14
ตุลาคม 2525

นาคยา ภัทรแสงไทย ชุดความรู้ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์การสอนเพื่อพัฒนาค่านิยม
พระหัตถ์ 2524, 181 หน้า

บำรุง สุขพรรณ บทบาทสื่อมวลชนในการเผยแพร่และปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อ
เยาวชนไทย สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525, 245 หน้า อักสำเนา

บุญเหลือ เทพสุวรรณ, ม.ล. "การอบรมศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมที่พึงประสงค์"

เอกลักษณ์ไทย 1 : 31 - 39 มกราคม 2520

ประมวญ ตึกคินสัน วิจัยมาจิตวิทยาพัฒนาการ เล่ม 2 : วิจัยรุ่น วิจัยเร่ง แพทย์พิทยา
2520, 248 หน้า

ประวิทย์ ชูกำแหง "ค่านิยมของคนไทยกับการประยุกต์" วัฒนธรรมไทย 18 : 30 - 35
มิถุนายน 2522

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา ค่านิยมและความภาคภูมิใจของเยาวชนไทย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2523, 136 หน้า

เปรม ติณสูลานนท์ "คำปราศรัยของ ฯพณ ฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี
เกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมวัฒนธรรม ความสะอาดและวินัยแก่ประชาชน" ใน แผนแนว
การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ หน้า 39 - 43 การกล่าวปราศรัย 2526

"แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520" ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 94 ตอนที่ 31
ลงวันที่ 12 เมษายน 2520

พนัส หันนาคินทร์ การสอนค่านิยมและจริยธรรม พิมพ์ครั้งที่ 4 สิงหาคม 2526,
186 หน้า

พิทยา สายบุญ "ค่านิยมที่เป็นคุณและโทษในสังคมไทย" ใน รายงานสัมมนาเรื่อง
ค่านิยมของสตรีไทยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ หน้า 101 - 102 สภาสตรีไทย
2521

พิชญ์ สมทอง สังคมชาวบ้าน มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2522, 255 หน้า

ปิฎกโชติ สาร หลักการศึกษาศาสตร์ สุภา 2521, 394 หน้า

เมธี บิลันธนาพันธ์ "วิธีการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม" อุรุปริทัศน์ 42 - 48
กุมภาพันธ์ 2526

ระพี สาคริก "การสอนจริยธรรมในสถาบันการศึกษา" อุรุปริทัศน์ 46 - 50
มกราคม 2527

วิชัย วงษ์ใหญ่ "กระบวนการเรียนการสอนเกี่ยวกับค่านิยม" ประชาศึกษา 2 : 12 - 14
พฤศจิกายน 2526

วิจารณ์ อมระดิษฐ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับ

มัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522,

113 หน้า อัดสำเนา

วิจารณ์ บำรุงรักษ์ "ค่านิยมพื้นฐานกับการพัฒนาประเทศ" วัฒนธรรมไทย 7 : 36 - 37

กรกฎาคม 2525

วิจารณ์ บุณยะภาณุณ "ค่านิยม" ใน ค่านิยมที่ควรคงไว้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาสารคาม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม 2521, 83 หน้า

อัดสำเนา

เอกสารอ้างอิงรายวิชา ศึกษา 501 พื้นฐานปรัชญาของการศึกษา มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ม.ป.ท. ม.ป.ป. 42 หน้า อัดสำเนา

สมศักดิ์ มหารศ การสอนค่านิยม มหาสารคาม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาสารคาม 2521, 152 หน้า

สมศักดิ์ มหารศ และคนอื่น ๆ ค่านิยมที่ควรคงไว้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาสารคาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม 2521, 83 หน้า

ศมาน ชาลีเครือ ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเชิงสังคมกับความเชื่อลัทธิ ปริญญาโท

กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 75 หน้า อัดสำเนา

สารโรช บัวศรี สรุปคำบรรยายเรื่องค่านิยม ม.ป.ป. 2524, 8 หน้า อัดสำเนา

ซูฮา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม จิตวิทยาเด็กเกเร (Psychology of Juvenile

delinquency) โอเคียนสโตร์ 2522, 123 หน้า

สุชาวดี สุโกโทะยะ "การอบรมเลี้ยงดูเด็ก : ในทัศนะของปทัศกรรณวงศึกษาธิการ"

มิตรครู 26 : 6 - 10 มิถุนายน 2527

สุโข เจริญสุข จิตวิทยาพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น (พร้อมสูตรแน้นไขชีวิต) โอเคียนสโตร์

2520, 156 หน้า

สุเมรี โคมิณ และสนธิ์ สัมกรการ ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย สำนักวิจัยสถาบัน

วิจัยและพัฒนาบริหารศาสตร์ 2522, 355 หน้า

- สุเมลี งามสมบัติ "การศึกษา-ครู-ค่านิยม" ครูสาร 4 : 103 - 113 ธันวาคม - มกราคม 2523
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก "การปลูกฝังค่านิยม" พุทธจักร 2 : 50 - 59, 63 กุมภาพันธ์ 2524
- อรันต์ บุญประสิทธิ์ ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 144 หน้า อุดรธานี
- อานนท์ อากาภิรม "ระบบค่านิยม" จันทร์เกษม 176 : 7 - 14 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2527
- อารีย์ ตักต์เจริญรัตน์ เอกสารประกอบการเรียนจิตวิทยาพัฒนาการ พิษณุโลก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2522, 221 หน้า
- อุทัย หิรัญโค สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา-มนุษยวิทยา พิมพ์อักษร 2526, 276 หน้า เอกวิทย์ ณ ถลาง "ความเห็นและหลักทางประการในการสอนค่านิยมในโรงเรียน" วารสาร 2 : 53 - 60 เมษายน - มิถุนายน 2515
- Bost, John W. Research in Education. 3rd ed., Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice Hall, 1970. 399 p.
- Carrett, Henry E. General Psychology. New York, American Book, 1961. 649 p.
- Cronbach, Lee S. Essential of Psychological Testing. 3rd ed., New York, Harper Raw, 1970. 752 p.
- Gould, Julius and William L. Kolb. Dictionary of the Social Science. New York, Macmillan, 1965. 761 p.
- Farmer, Rod. "Values, Social Studies, and Reality," The Social Studies. 3 : 52 - 54, March/April, 1983.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed., New York, McGraw-Hill, 1981. 549 p.
- Jarolimek, John. Social Studies in Elementary Education. New York, Macmillan, 1977. 543 p.

Robert, John Moser. "Towards a Values-Based Model for Evaluating Multiple-Purpose Organizations : Values-Satisfaction and Community Development Corporations," Dissertation Abstracts. 40(1) : 501 A, July, 1979.

Young, Kimball and Raymond W. Mack. Sociology and Social Life. New York, American Book, 1959. 472 p.

ภาคผนวก

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6) ซึ่งสังกัดอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลที่เห็นอยู่หัว ๆ ไปในจังหวัดของท่านในรอบปีที่ผ่านมา ซึ่งเกี่ยวกับ

1. ฟังตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. ประหยัดและออม
3. มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
4. ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา
5. มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นส่วนที่จะบอกรายภาพของท่าน และตอนที่ 2 เป็นส่วนที่ถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ท่านเห็นว่า เขาปฏิบัติจริงและเห็นว่า เขาควรจะปฏิบัติ ซึ่งค่านิยมที่ปฏิบัติจริงหมายถึงลักษณะหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่ และค่านิยมควรจะปฏิบัติหมายถึงลักษณะหรือพฤติกรรมที่ต้องการให้มีหรือต้องการให้เกิดขึ้น

แบบสอบถามทั้งหมดมี 80 ข้อ ขอให้ท่านตอบให้ครบทุกข้อเพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์

ท่านเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จकुलवं ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำแนะนำพื้นฐาน

5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สังกัดโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 7

ตอนที่ 1 โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☒ ที่ตรงกับสถานะของท่าน

☐ ครู

☐ ผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 จงอ่านข้อความแล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบด้านขวามือ
ทั้ง 2 ข้าง ตามความคิดเห็นของท่าน

ตัวอย่าง

ข้อความ	นักเรียนปฏิบัติจริง					นักเรียนควรจะปฏิบัติ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
การฟังตนเอง ขยันหมั่นเพียร รับผิดชอบ การฟังตนเอง										
๐ ชอบทำงานด้วยตนเอง.....			✓							✓

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย ตามข้อ ๐ แล้ว ถ้าท่านเห็นว่านักเรียนชอบทำงานด้วยตนเอง

อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในมิติ ในช่วงนักเรียนปฏิบัติจริง

ในช่วงปานกลาง และเห็นว่านักเรียนควรทำงานด้วยตนเองมากที่สุด ให้กาเครื่องหมาย

✓ ลงในมิตินักเรียนควรจะปฏิบัติ ในช่วงมากที่สุด

ข้อความ	นักเรียนปฏิบัติจริง					นักเรียนควรจะเป็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
<u>การพึ่งตนเอง</u>										
1. บทเรียนโดยยากจะพยายามทำความเข้าใจมากกว่าให้ผู้อื่นอธิบาย.....										
2. มักทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองมากกว่าขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น.....										
3. ทำงานพิเศษเพื่อหารายได้มาใช้จ่ายเอง.....										
4. มักล้มเลิกงานที่ตั้งใจทำกลางคัน*.....										
5. มีความสามารถในการทำงานและแก้ปัญหาต่างๆได้.....										
6. สามารถตัดสินใจทำงานด้วยตนเอง.....										
7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....										
8. เมื่อมีปัญหาไม่กล้าตัดสินใจเอง*.....										
9. ชอบและทำในสิ่งที่เห็นว่าถูกต้อง.....										
10.เชื่อมั่นในตัวเองขณะทำงานกับผู้อื่น.....										

ข้อความ	นักเรียนปฏิบัติจริง					นักเรียนควรจะปฏิบัติ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
<u>ความขยันหมั่นเพียร</u>										
11. ตั้งใจเรียนและทำงานอย่าง สม่ำเสมอ										
12. ใช้ความพยายามในการทำ กิจการงานต่าง ๆ										
13. อดทนต่อความยากลำบากต่าง ๆ										
14. ทำงานอย่างไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง										
15. สนใจใฝ่หาความรู้										
16. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน										
17. อ่านหนังสือประกอบการเรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้										
18. ไม่ย่อท้อในการทำงาน										
19. ไม่สนใจทบทวนบทเรียนในวิชา ต่าง ๆ*										
20. ใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ ทำงานอย่างเต็มที่										
<u>ความรับผิดชอบ</u>										
21. เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัด อย่างสม่ำเสมอ										

ข้อความ	นักเรียนปฏิบัติจริง					นักเรียนควรจะปฏิบัติ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
22. ตรงต่อเวลาและรู้จักใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์										
23. มีการปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น										
24. ทำกิจการงานที่ได้รับมอบหมาย เสร็จทันกำหนดเสมอ										
25. ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำ ของตน										
26. ให้ความร่วมมือในการทำงาน เพื่อส่วนรวม										
27. มีความรับผิดชอบในหน้าที่และ บทบาทของตนเอง										
28. กระตือรือร้นในการไป-มา เรียน										
29. ทำหน้าที่การงานด้วยความ รวดเร็วและถูกต้อง										
30. เมื่อมีความผิดพลาดในหน้าที่ การงาน จะไม่ยอมรับผิด และจะโทษผู้อื่นแทน*										

ข้อความ	นักเรียนปฏิบัติจริง					นักเรียนควรจะปฏิบัติ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
<u>การประหยัดและออม</u>										
31. ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีธำสค์										
32. ชอบซื้อสินค้าที่ออกสู่ตลาดใหม่ ๆ*										
33. มีการเก็บเงินฝากออมสิน										
34. รู้จักบำรุงเครื่องใช้ให้คงสภาพดี										
35. ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย*										
36. ปลุกพืชสวนครัวไว้รับประทาน ภายในบ้าน										
37. ใช้สมุด หนังสือ อย่างระมัดระวัง										
38. ใช้สิ่งของให้เป็นประโยชน์อย่าง คุ้มค่า										
39. รู้จักใช้ของส่วนรวมด้วยความ ระมัดระวัง										
40. บำรุงซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ ที่ชำรุดให้ใช้การได้ตามโอกาส										
<u>มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย</u>										
<u>ความมีระเบียบ</u>										
41. แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย										
42. เข้าคิวเมื่อต้องการซื้อสินค้า หรือรับบริการ										
43. ไม่ส่งเสียงดังในขณะโดยสาร ประจำทาง										

ข้อความ	นักเรียนปฏิบัติจริง					นักเรียนควรจะปฏิบัติ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
44. เวลาถูกฟ้าผ่าหรือชมมหรสพ ถ้า ถูกใจไม่ส่งเสียงดังกรึกกราด										
45. มีสัมมาคารวะต่อบุคคลทั่วไป										
46. ไม่ขว้างน้ำลายหรือเสมหะลงบน ถนน										
47. มีความเรียบร้อยในการแต่งกาย ชุดนักเรียน										
48. ปฏิบัติตามกฎหมายของโรงเรียนอย่าง เคร่งครัด										
49. แต่งกายตามสมัยนิยมโดยไม่คำนึง ถึงความเรียบร้อย *										
50. สูบและเสพสิ่งเสพติดให้โทษ เช่น สุรา บุหรี่ *										
<u>การเคารพกฎหมาย</u>										
51. รู้จักใช้กฎจราจรเมื่อใช้ถนน										
52. ไม่เข้าไปในสถานที่เร่ร่อน ต่าง ๆ										
53. ไม่หยิบฉวยสิ่งของที่ไม่ใช่ของตน										
54. ชอบฝ่าฝืนกฎหมาย *										
55. ไม่สนใจสื่อมวลชนที่ฝ่าฝืนกฎหมาย เช่น ภาพยนตร์ที่ยั่วยุคมารมย์										

ข้อความ	นักเรียนปฏิบัติจริง					นักเรียนควรจะปฏิบัติ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
56. ทั้งขยะมูลฝอยลงถึงขยะที่จัดไว้										
57. ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ บ้านเมือง										
58. สืบสิ่งเสพติดให้โทษ เช่น กัญชา และอื่น ๆ *										
59. ก่อความรำคาญให้ผู้อื่นในที่ สาธารณะ *										
60. มีความประพฤติดีกับเพศตรงข้าม										
<u>การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา</u>										
61. มีการร่วมบริจาคทำบุญตามฐานะ นักเรียน										
62. เสียสละเกื้อกูลผู้อื่นตามสมควร										
63. มีขันติ										
64. กตัญญูทวดเวทต่อผู้มีพระคุณทั้งหลาย										
65. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่										
66. ไม่พูดเท็จ										
67. หลีกเลียงสิ่งที่จะทำให้เกิดความ แตกร้างในหมู่คณะ										
68. มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใสไม่โกรธง่าย										

ข้อความ	นักเรียนปฏิบัติจริง					นักเรียนควรจะปฏิบัติ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
69. พูดจาไพเราะอ่อนหวาน										
70. มีความเห็นแก่ตัว *										
<u>มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์</u>										
71. สนใจและร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับ สาธารณะประโยชน์										
72. มีความสามัคคีกับหมู่คณะ										
73. ไม่ลุ่มหลงวัฒนธรรมต่างชาติ										
74. สละเวลาและแรงกายทำงาน เพื่อส่วนรวม										
75. ไม่ชอบใช้สินค้าไทย *										
76. ไม่ได้นำหลักธรรมทางศาสนา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน *										
77. ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่ จะทำได้										
78. ร่วมทำบุญตักบาตรตามโอกาส										
79. ไม่เข้าวัดเพื่อทำหน้าที่ศาสนิกชน *										
80. กล่าวถึงพระมหากษัตริย์ด้วยความ จงรักภักดี										

ประวัติย่อของผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวทศพร กาญจนากาศ
วันเกิด	วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2500
สถานที่เกิด	จังหวัดบุรีรัมย์
การศึกษา	ประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ครูณวิทยา” จังหวัดบุรีรัมย์ มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ คอนแวนต์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิทยาลัยครูมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
หน้าที่การงาน	พ.ศ. 2523 – 2526 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 โรงเรียนพืชมงคลวิทยาการ อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2526 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 โรงเรียนจ่านกร้อง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

